

Standpunt grootschalige zonne-energie

April 2014

Inleiding en aanleiding

Steeds vaker duiken plannen op om zonnepanelen voor elektriciteitsproductie (PV) grootschalig¹ toe te passen. Dit komt vooral door prijsdalingen van zonnepanelen, maar ook door de toegenomen wens om grootschaliger duurzame energie op te wekken. Ook lokale energie-coöperaties zoeken naar manieren om lokaal energie op te wekken. Omdat zonne-energie minder weerstand oproept dan windenergie en bio-energie vaak ingewikkelder is, ligt een ontwikkeling naar meer grootschalige toepassing van zonne-energie voor de hand. Er zijn in de provincie inmiddels verschillende initiatieven, waaronder een plan voor een "zonneweide" bij Abcoude.

De NMU is een groot voorstander van een ruime en grootschalige toepassing van zonne-energie. We realiseren ons echter ook dat dit op gespannen voet kan staan met andere doelstellingen van de NMU, zoals een duurzaam ruimtegebruik en een goede ruimtelijke kwaliteit.

De uitgangspunten voor ons standpunt met betrekking tot grootschalige zonne-energie zijn ruimtelijke kwaliteit en meervoudig ruimtegebruik. Dat laatste betekent dat zonnepanelen bij voorkeur worden gecombineerd met andere functies. Een zonneweide valt daarentegen moeilijk te combineren met iets anders en heeft ook een veel grotere impact op het landschap.

Mede vanwege de verschillen in ruimtelijke uitstraling delen wij grootschalige installaties op in 4 categorieën:

1. zon op grote daken;
2. zonnepanelen op en rond infrastructurele werken;
3. zon op tijdelijke locaties;
4. zonneweides.

Ad 1. Zon op grote daken

Grote daken zijn op veel plekken te vinden. In het landelijk gebied gaat het vaak om gebouwen met agrarische doeleinden (schuren en stallen). In het stedelijk gebied gaat het bijvoorbeeld om kantoren en fabrieken, scholen, zorginstellingen, flats en sportverenigingen. Bij daken is er altijd sprake van meervoudig ruimtegebruik. We hebben in Nederland nog ongelooflijk veel onbenut dakoppervlak. Voorlopig hebben we daar onze handen aan vol.

Conclusie

De NMU is voorstander van grootschalige PV installaties op daken.

¹ Onder grootschalig verstaan wij alle toepassingen waarbij de eigenaar van de zonnepanelen niet de directie afnemer is, zoals zonnepanelen op particuliere woningen.

Ad 2. Zonnepanelen op en rond infrastructurele werken

Geluidsweringen, parkeergarages, bruggen en afvalstortplaatsen kunnen vaak geschikt zijn voor zonnepanelen, al is de huidige toepassing nog zeer beperkt. Veelal zal het gaan om energieproductie aan het net, omdat de afname in de directe omgeving beperkt zal zijn. De ruimtelijke impact is meestal gering, zeker als hier middels een ruimtelijk ontwerp rekening mee wordt gehouden. De toepassing is te zien als meervoudig ruimtegebruik.

Conclusie

De NMU is voorstander van grootschalige PV installaties op en rond infrastructurele werken.

Ad 3. Zon op tijdelijke locaties

Mede door de economische crisis zijn er relatief veel terreinen die braak liggen en wachten op een toekomstige invulling, de zogenaamde pauzelandschappen. Deze gronden kunnen tot die tijd onder andere voor de grootschalige zonne-energie gebruikt kunnen worden. Het gebruik is dus tijdelijk en moet ook tussentijds relatief gemakkelijk weer beëindigd kunnen worden. De tijdelijkheid zal echter invloed hebben op de financiële haalbaarheid van een project.

Aangezien deze terreinen al voor verstedelijking zijn bestemd en het gebruik een tijdelijk karakter heeft, zijn er ruimtelijk gezien geen grote belemmeringen.

Conclusie

De NMU is voorstander van grootschalige PV installaties op tijdelijke locaties.

Ad 4. Zonneweides

Bij de aanleg van grootschalige zonneweides zal in veel gevallen agrarische grond worden gebruikt. Hiermee vervalt de mogelijkheid voor de productie van voedsel of producten ten behoeve van de *biobased economy*. De mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik zijn beperkt, ook de mogelijkheden voor een combinatie met wateropvang of natuur zijn beperkt. Ruimtelijk gezien hebben zonneweides een grote consequentie, zeker in een open landschap.

Conclusie

De NMU is geen voorstander van grootschalige grondgebonden PV installaties.

En als het toch moet...

Als er toch plannen voor grootschalige zonneweiden worden ontwikkeld, is een duidelijk en helder beleid van belang. Ruimtelijk gezien zijn grotere zonne-weides een vorm van verstedelijking, die vergelijkbaar zijn met glastuinbouwbedrijven. Hiervoor zouden dan ook min of meer dezelfde regels voor moeten gelden:

- Voorkomen van versnippering en binnen de provincie concentratie op een of enkele zorgvuldige gekozen locaties / concentratiegebieden. Dus zeker niet iedere gemeente zijn eigen zonneweide!
- Ook voor het beoordelen van locaties voor grootschalige zonneweiden geldt het beleid voor het landelijke gebied, zoals cultuurhistorie, natuur en landschap.